

Велика Србија

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ • ГОДИНА I • БРОЈ 350 БАЊА ЛУКА • ЈАНУАР 1997. ГОДИНЕ • ЦИЈЕНА 4 ДИНАРА

ГОДИНА ОДСЛУЖЕ

РАСПРОДАЈА

Огњен ТАДИЋ

Ево, прође још једна година. Прва послератна. Млађима нова, мало старијима тегобна, а најстаријима позната. Неке су се тате вратиле кућама (или бар оно што је остало од њих), а неке нису. Њихове породице, најжалост само оне, траже их по хрватским и муслиманским сталацима, по гудурама и вртачама где су кости посијали. Они други који су имали среће да се након рата окупе, углавном, брзо су заборавили своје саборце, пријатеље и кумове. Неки и браћу. Вријеме је празника и не замјерите што покушавам да вас подсјетим на оне који су нам омогућили да у миру у властитој земљи, кући, крај трпезе прослаavimo те силне нове године, Божић и понеку славу, јер када у оном тренутку који тако шкрто сваке године остављају само за себе да би пресабрали рачуне из прошлости и видјели са чиме улазите у будућност, помислите на све што имате, сјетите се њих. Па и ако при том пустите сузу, небојте се. Осјећајете се племенитије, испуњеније.

Када вас ухвати неовогодишња пошаст за даровима, помислите, бар због тога што сте хришћани, на малишане који кријући се по стубиштима оплакују властиту судбину. Тешко им је када им друг или другарица кажу да ће у свом дому, са мамом и татом отварати поклоне. Старији сте, одговорнији. Нико вам не тражи да купјете дарове, али их можете помилovati. Бар погледом. Ништа не кошта, а пуно вриједи.

И ако у празничној трци прођете покрај гробља погледајте хумке, уздахните, сјетно. Њима је потребан само спомен. Њиховим породицама помоћ и пажња. Живот дат за отаџбину бар толико вриједи. Па и код нас Срба.

И док траје новогоднша распродаја „артикала широке потрошње“ којима ће ближи обрадовати ближње, у Србији се одвија један страхан и погубан сценариј. Велераспродаја. На једној страни (не можемо рећи да су први почели, јер се за почетак узима ваљда крађа гласова) Вук Драшковић, Зоран Ђинђић и Весна Пешић, понекад потпомогнути Војиславом Коштуницом и Драгољубом Мићуновићем, маратонским демонстрацијама протестују против неелегалних поступака изборних комисија, којима је поништена победа опозиционе Коалиције Заједно на локалним изборима у неким србијанским општинама. Општине није да нису битне, јер како је и вама познато ради се о Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу... Пристојна утврђења за предстојећу битку на републиканским парламентарним и предсједничким изборима који ће бити одржани наредне године.

На другој страни (левој страни) поборнице друге коалиције, са малим закашњењем организују митинге подшкрте, предсједнику Србије Слободану Милошевићу и његовој коалицији (СПС, ЈУЛ, НД). Љуте се људи што се неко усуђује да тражи признавање изборних резултата.

Стање драматично, удар фронталан, демонстрације и митингаши. Смијешно је, у најмању руку, када дежурни гуслари Слободана Милошевића и леве коалиције критикую, наводно озлођени, ношеће страних застава које су у небројеним ратовима биле на супротним странама. При томе им не недостаје славних битка и похода. И није нормално да су уз слике Драже Михајловића, Светог Саве и Карађорђевића носе швапске и америчке заставе. Но ништа друго и није се могло очекивати од издајника оличених у Вуку Драшковићу, и компанији, пардон, коалицији. Оно што је непоштовно, безобразно и лицемјерно је позивање на патриотизам, велике успехе у ослободилачким ратовима,

Повратак

славну прошлост још славнијих војсковођа који голим прсима заустављаше турске, угарске, бугарске, швапске, усташке и ине сабље и бајонете. Све ово изгледа као покушај Слободана Милошевића да понови Газиместан 1989. године када је тако с поносом и пуним уста рекао: „Нико не сме да вас бије“. Спреман је Слобо када устреба његовој... подићи пацификасан српски наорд који један није могао да се одазове мобилизацији 1991. године зато што је тада било нецивилизовано гинути, јер ово је богаму крај двадесетог вијека. Још једном нам друг Слобо показује како је он важнији и од отаџбине и од самог народа. Сада му американци не ваљају а када су бомбардовали српске градове, тада су били у иротворној мисији подржаног из Београда. И док поклоници максимума понтификаса Слобе маршалају са националним заставама, изблиједјели од срама својих заставника, понтифекс сазива којекаже делегације из бијелог свијета, да би по ко зна који пут судиле и народу и држави. Не свиђају се баш Слоби америчке и швапске заставе, али када треба сачувати своју... ваља му и њихов суд. Добро зна да како год буде он остаје на власти, бар до наредних избора. Издајнички дуализам оличен у овим коалицијама представља се у медијима као једина алтернатива (један у

однос на други) па и када је у питању алтернатива миру. Наједном су сви ратнохушкаци, само и у томе постоји разлика. Ни рат није више што је некад било. Можемо га, бар какво је у Србији сада стање подијелити на историјски и савремени облик. Први се води због народа, животог и националног простора, одбране жена и дјеце, поноса и части, а други због власти. И то погрешних људи. Е сад проблем је у томе шта се са тумачењем ратне дефиниције не поклапа и србијанска подјела. Представници митингаши и демонстраната су на једној страни. Савременог. И њен циљ је да раскаишају Србију.

Ера глупости која траје у Србији свакако ће им помоћи у томе. Угледах на једном од снимака студентских демонстрација транспарент са натписом: „Где је сад Брендон Волш“. Студенти, изманипулисани или не, на улицама су. Ко је за то крив, неправда или политиканство опозиционих политичара савим је небитно. Проблем је у томе како су њихови родитељи који су тако ангажовано скакали око касарни по Словенији, Хрватској и БиХ дозволили својој јадној и беспомоћној дјечаци да излазе за београдске улице и излажу невољи своје животе.

Опет, гдје су били ти радници, рудари, национални интелектуалци, полицајци и војници када је требало

бранити националну част у Крајини и Српском Сарајеву.

Све више, питам се да ли ми заправо причамо о истим дједовима и унуцима када говоримо о Србији славе и Србији срама.

Ми с ове стране Дрине, а у овом случају сам тако срећан што сам рођен у Српској, за ову прилику нисмо ни демонстранти ни митингаши.

Заговорници смо историјског ратног објашњења.

Слобо, Вуче, Мире, Зоране, Весна, Душане, жао нам је. Мир српски нема алтернативу.

3. Доласком новогодншних празника редовно, од почетка рата, осјећам страшну тугу и сјету. У оном већ поменутом тренутку који остављамо само за себе сјетим се изгубљеног дома и по поду разбацаних „играчака“ које сам оставио отишавши. Под истим крветом сам крио и играчке и пушку како их при претресу стана не би нашао (ни једно ни друго) један Суад. А био је новопечена власт. Имао је пушку и беретку. Зелена. Суад је недуго након мог одласка из Сарајева погинуо. Од метка. Нека друга Српска дјеца су боље организовала одбрану својих играчака него дјеца из моје улице. Остале су нам и играчке и пушке. Сигурно одавно нису постојале двије несрећније генерације него 1973. и 74. Гледао сам прије неки дан једну од епизода америчке серије Беверли хилс. Тема је била нека средњошколска матура. Видио сам олтар на који је жртвована нека младост. Све је било идилично, млади американци без обзира на вјеру, нацију и расу наслијани и срећни. Ја и моји вршњаци једнообразни и блатњави. Немојте ме погрешно схватити. Заиста није ми жао младости, нити непостојеће матурске вечери. Није ми жао пријатеља које никада нисам стекао, земаља у које никада нисам ишао нити свега што сам пропустио. Жао ми је што је то све неко добро наплатио.

И о чему сада да размишљамо. Кога да кривимо. Поступили смо исправно. Борили смо се за сопствену земљу, па и када се звала Југославија. Поштовали смо устав наше државе. Одазвали се војном позиву. Стајали на граници и штитили сувереност и цјеловитост. Неколицина паравојника, слабо наоружаних и опремљених предвођена политичарима криминалне прошлости, надиграла је наше генерале и академике и протјерала нас из сопствених домова. Сада након свега тјерају нас да поново живимо или животаримо са вјечитим непријатељима. Наравно при томе би морали остати у избјегличким камповима без права на повратак у наше градове, а они, непријатељи, вратили би се у мјеста из којих су отишли.

За неко вријеме поново би се ухватили за вратове и ударили једни на друге.

Не знам за политичаре (било опозиционе или позиционе), али у том случају би као српски војник себи на капу умјесто кокарде закачио дјетелину. Нак се брате лијепо види да сам говедо. Да ми ко год 'оће може радити шта му на памет падне. А не би нам било први пут.

Вук Драшковић, се још увијек није огрнуо оном овчијом којом што је помиње у својој „Молитви“. Зарекао се у књижи да ће се уколико доживи да трећи пут муслимани и Хрвати преваре Србе и покољу их скинути овчију кожу са зида и огрути се њоме јер „ми смо сами себи криви.“ Надам се да се сјећа својих ријечи јер ако се одрекао политике није ваљда и сопствених мисли и дјела.

Но, није ова прича због Вука ни због сличних. Он је како би се то учено рекло само стилска фигура. Прича је због нас. Да се зна и не заборави да и ми имамо душу, а та душа границу. Неволјност и обезљуденост која је завладала овим народом пролазна је. Вратимо се ми или бар наша дјеца на напуштена огњишта. Само не као слуге, него као господари. Кад тад. А до тада свака српска нова година биће прилика да се сјетимо одакле смо. Многи су због тога одлазећи из Сарајева са собом понијели и кућне номере. Да потомци знају гдје да се врате.

КАЛИФ УМЈЕСТО КАЛИФА

Пише:
Миодраг
РАКИЋ

Шта уопште рећи о нечему што траје већ скоро два мјесеца и са још увијек неизвјесним и исходом и дужином трајања. Резултат маратонских београдских шетњи уз употребу јаја, авиона од папира и навијачких реквизита под америчким и њемачким заставама, с једне и „спонтаних“ (побачаја) митинга, чији учесници имају обезбјеђен превоз, храну па и дневнице, с друге стране, није познат. Споменути непознати резултат није додуше толико непознат колико је необјављен, бар за сада. А није ни чудо што се са објављивањем (главни судија је у Вашингтону) чека.

Ево зашто. Друг Слободан је до сада за нови поредак учинио толико да је заслужио бар националну пензију. Једини је проблем што тај нови поредак не признаје нацију (поготово Српску) па ће пензија изостати. Ево начинисмо малу (не суштинску) грешку. Умјесто нови поредак треба да стоји нови СВЈЕТСКИ поредак, јер је нови поредак попушао је да успостави још г. Адолф прије више од 50 година.

Прије неколико година су се неки, који се ни у вријеме г. Адолфа нису гурали у први план, сјетили да поново освјеже тај пројекат свеопште владавине свијетом. Његово освјежено име је нови свјетски поредак. Прилично немаштовито. Али асоцијација је довољно јасна, ако баш хоћете недвосмислена. Да сличност буде потпуна ево стижу и борбене јединице под хакенкројцом и биће стационарне код оних тамо гдје су се некада регрутовали припадници ханџар дивизије.

Извињавамо се читаоцима због овог мало дужег одступања од основне теме али одвајно је јасно да (бар до сада) главне потезе овдје вуку Америка и Њемачка (дабогда били земља протекторска). Јасно је исто тако да ти потези не би могли бити вучени да Милошевић није

показао толику ревност да због мало дужег одступања на власти изда све што се издати могло. Његов рок трајања полако истиче па шефови новог свјетског поретка (некадашњег новог поретка) полако уводе резервне играче: Вука, Зорана и Весну. Ако мислите да није тако ево неколико непобитних чињеница. Вук је још у току рата хистерично (заједно са Даницом) изјављивао како ће ићи да брани муслимане (прије свих по злу познате усташе из Куле Фазлагиха); Зоран обија прагове страних амбасада (нарочито њемачке) тражећи помоћ од оних који су нови поредак овдје донијели на бајонетама и 1914. и 1941. а ево претходница им стиже последњих дана 1996. године и то заједно са министром одбране. Истовремено познати балиста Адем Демаћи шаље им телеграм подршке. О Весни и њеној грађанској демократији све је рекла она сама још док су овдје гинула српска деца.

Њихов циљ се не разликује од Слободановог (ко ли га окити таквим именом). Ово троје искључиво желе да буду калиф умјесто калифа баш као валезир Изногуд у „Политикином забавнику“.

Новосвјетскопореткаши за сада резултат београдске утакмице одржавају неријешеним. Вагају да ли им више одговара тврди момак (додуше мало старији) Слобо, или би можда боља била „демократска“ Србија под америчким и њемачким заставама.

Не споримо могућност да је многима диктатуре преко главе али истовремено многи не виде и не знају да у овој „утакмици“, са или без проглашења побједника губе само Срби. Тако ће бити све док „звјезде и пруге“ буду и судије и селектори оба тима. Зар нисте примијетили да код оних што су „Заједно“ нигдје нема Срба ни Србије изузев у пар празних фраза. Зато их је и Демаћи подржао.

Ето зато српски радикали не подржавају ни митинге ни „контрамитинге“. Нас занима борба за националну и демократску Србију и то не Србију у оквиру београдског пашалука. Зато ћемо овдје умјесто опширнијег коментара само навести одговор једног београђанина који је на питање има ли данас такве Србије и гдје је кратко одговорио: „Има, у Земуну!“

„ХОДУ ДА ПОСТА-
НЕМ КАЛИФ УМЈЕСТО
КАЛИФА!“

Поштсвани читаоци,

Подсећамо вас да је први број „Западне Србије“ изашао у јуну 1993. године. Излазили смо редовно до августа 1994. године, а онда је недостатак новца учинио своје. „Западна Србија“ поново је васкрсла априла 1996. године у нешто скромнијем издању али исто тако јасна и бритака у одбрани српског националног интереса.

У међувремену, до првог броја па до новембра 1996. године изашла су 23 броја „Западне Србије“. За будуће библиограде напомињемо да је у новембарском броју начињена грешка у штампању па је тај број означен као бр. 24, умјесто 23. Но нека то остане као мали куриозитет. Грешке у оном суштинском смислу, јасне српске оријентације нису прављене.

Нема потребе да сада и на овом мјесту набрајамо све што се дешавало кроз то вријеме, нема потребе да се овдје упуштамо ни у неке политичке анализе, али морамо рећи да они који себе називају међународном заједницом чине све да доведу до дефинитивног одвајања Срба западно од Дрине од матице у Србији. То је једини разлог због кога смо одлучили (не само редакција већ и највиши орган Српске радикалне странке) да име нашег и наше листе променимо. Новине ће се убудуће звати „Велика Србија“. Тиме ћемо наставити традицију новине која је још давно пером и ријечју бранила српство. Тим

новим (старим) називом српски да подвучемо да се српски радикали не прихватају подјеле у српском народу, ма ко и ма колико неко хтели да нас дијели.

Зато ће „Велика Србија“ наставити досадашњу уређивачку политику и њене стране остаће отворене онима који снажно бране српски национални интерес. Немамо разлога, као што ни до сада нисмо да избјегавамо ни до коју тему која се тиче српског националног питања, као што немамо разлога да премошћујемо било који потез који нам наноси штету. Коначно све у складу са слободом за коју се тако јак (бар декларативно) залаже Запад. Ако вас баш занима и они нас редовно читају и сваки број новина се уредно преводи на енглески и шаље заинтересованима на читање и анализу. На тај начин се и досадашња „Западна Србија“, а од данас „Велика Србија“ укључила у оно што се на потоку назива слободним протоком идеја. Што се протока људи тиче он је, бар што се тиче, за сада врло ограничен и сасвим селективан.

Но није нам намјера да сада о томе пишемо. Намјера нам је била да вам објаснимо разлоге промене имена листа и уједно вам пожељимо добродошлицу и угодан боравак у „Великој Србији“.

Редакција

Уређује редакцијски колегијум: Др Никола Поплашен, председник редакцијског колегијума, Миодраг Ракић, в.д. главног и одговорног уредника, Јово Лабус, в.д. заменик главног и одговорног уредника, Радован Јовић, Огњен Тадић, новинари, Дане Бранковић, технички уредник

Издавачки савет: Бобић Станко, Бранковић Дане, Јовановић Драган, Јовић Радован, Мирчић Милорад, Николић Томислав, Перановић Алекса, Радовановић Мирослав, Ракић Миодраг, Спајић Марко, Шанјовић Мирјана, Шлирић Никола

Штампови: „ГЛАС СРПСКИ“ - Бања Лука
За штампању: Боро Лубурић

Тираж: 3.500 примјерака
Адреса редакције: Светозара Марковића „Ц“ Бања Лука - Телефон: (078) 38-886 - Жиро-рачун: 30-500-670-4-58 (за „Западну Србију“)

„ВЕЛИКА СРБИЈА“ је рјешањем Министарства информисања Републике Српске број: 01-489/96 од 18. децембра 1996. године уписана у Регистар јавног гласила под редним бројем 28.

**ВЕЛИКА
СРБИЈА**

Оснивач и издавач:
Српска радикална странка
Републике Српске

ВЕЛИКА СРБИЈА

Пише:
Виолета Булатовић

Демонстрације

Нико вероватно није могао ни претпоставити да ће битка за власт на локалним нивоима у Србији, тако дубоко помутити страсти између присталице две различите политичке оријентације, после освајања апсолутне већине на савезном нивоу, владајућа Социјалистичка партија Србије, у неким местима уједињена и са Југословенском удруженом левицом и Новом демократијом, не желећи то, показала је свима колико је освајање локалне власти важно за сваку политичку партију или организацију.

Догађања у Србији после другог круга локалних избора кренула су неким вртоглавим током, па се ни данас, готово месец и по дана од тога не види крај разрешења политичке кризе, која је после тих избора уследила. Но на основу понашања свих одговорних фактора за насталу ситуацију, немогуће је прецизно дефинисати има ли у Србији снага које разумном политиком могу земљу вратити на прави пут. Јер овог тренутка, Србија не само да није на правом путу, већ јој се опет са свих страна прети санкцијама и издацијом, од којих већ је свима познато, може страдати једино недужни народ.

БОРБА ЗА ВЛАСТ

Иако је после одржавања другог круга локалних избора Социјалистичка партија јавно признала пораз у свим већим градовима Србије, при чему је портпарол ове странке Ивица Дачић оценио да и опозиција треба мало да се сучи са свим проблемима и њиховим решавањем, касније је одлучено да се изборна победа опозиције у неким градовима поништи, што је, касније довело до озбиљних немира на улицама широм Србије. Поуздани извори тих дана саопштавали су да је председник Србије и владајуће партије Слободан Милошевић, оштро критиковао своје најближе сараднике, при чему његов бес нису избегли ни најодговорнији људи Радио-телевизије Србије.

Градска изборна комисија Београд није саопштавала своје резултате у заказаном року, па је лидерима и присталицама коалиције „Заједно“ одмах било сумњиво да социјалисти неће тако лако предати локалну власт у великим градовима Србије. Сумње су, схватило се после биле сасвим основане, јер је већ 20. новембра предмет арбитраже предан на увид Првом општинском суду у Београду, који је Надлежан за усвајање или одбијање жалби појединих политичких партија. Тада су многи били скептични у независност и самосталност судова у Србији, што се касније поништавањем резултата избора у неким градовима показало као потпуно оправдано. Од тренутка када је суд, као задња институција у коју се бирачи и опозиционе странке полагали наду, донео

такву одлуку, на улицама Београда и многих других градова у Србији, настало је стање праве и велике политичке кризе, коју ће временом бити све теже решити.

УЛИЧНИ РАТ

Првих дана, после одлуке да им се не преда власт, посланици све три партије које чине коалицију „Заједно“ (Демократска странка Србије Војислава Коштунице није на локалном нивоу учествовала у оквиру ове коалиције) затворили су се у зграду Скупштине Србије штрајујући глађу. Пошто таква одлука није довела ни до каквих промена у односу власти према свим онима који су „испод ње“ лидери коалиције „Заједно“ позвали су, у ватреном заносу све своје присталице да на улицама исказују свој бунт. И онда се показало да је велика већина народа, за девет година власти председника Милошевића, скупљала у себи велики бес, који се на овај начин врло добро контролисао. Београђани су у једном тренутку почели да се присећају свих неправди које су им нанете, питајући се ко је крив за све оно што их је снашло у протеклом периоду. Тако се десило да и велико мноштво људи, које ни на који начин није повезано са

политичким опредељењима коалиције „Заједно“ изађе на улице и искаже свој бунт против тренутне власти. А власт је, иако тврдећи да су јој грађани важнији од свега другог, показала колико је владајућа елита изнад свих проблема са којима се обични људи сусрећу, и доказала да заиста нема ни мало слуха за ситуације у којима сама нема потпуно контролу. Уместо да у легалним Државним институцијама одмах покрене расправу, о ситуацији у земљи, социјалисти су светској и домаћој јавности желели показати колико су силни, моћни и изнад свих.

У тренутку у којем је Србија данас, када је било потребно свима показати да своје проблеме може решити унутар своје куће, свим добронамерним најмање је било потребно оно што се после 17. новембра почело дешавати. Демонстрације испровоцираних грађана добијале су на својој снази свакога дана све више, а лидери коалиције „Заједно“ пропорционално с тиме добијали су све више сигнала да је прави тренутак за преокрете и узимање власти, који су они дуго чекали.

Први дан демонстрација изгледали су прилично безазлено и у неким моментима протести су добијали чак и ноту хумора. У кратком временском периоду,

може се то са сигурношћу тврдити, окупљања су представљала најмање опредељеност људи за коалицију „Заједно“, али је она дала ситуацију у датом тренутку идеално искористила за остваривање својих циљева. Власт тада није показивала ни најмању забринутост за улична дешавања, па тако није покушала ни да спречи окупљања, која без претходне најаве нису по закону дозвољена. Провладини медији нису на самом почетку дешавања, давали готово никакве извештаје о њима, што се касније незнатно променило углавном преношењем вести званичне државне агенције. Протести су, ван сваке контроле наставили свакога дана у све већем броју, што је у једном моменту страшно испровоцирало власт, која се одлучила за један од својих најбесмисленијих потеза до сада - организовање контрамитинга. У међувремену, желећи да покаже своју невиност у свему, председник Милошевић позвао је писмом упућеним америчком државном секретару Ворену Кристоферу делегацију Организације за европску безбедност и сарадњу да утврди праве резултате другог круга локалних избора. То је био први чин признавања и позивања страних сила да одлучују о нашој судбини, иако је државна телевизија на сва уста

БЕОГРАДСКИ ФРОНТ

• Дешавања у Србији изазвала су велику унутрашњу поларизацију, а највећи профит од свега би опет могао извући Запад

оптуживала присталице „Заједно“ за ношење страних застава, које показују да ова политичка струја Србима нуди поданички положај. Јасно је било већ од самог почетка да за освајање власти обе стране траже подршку западних фактора, очекујући да их они јавно подрже. Милошевић је са једне стране играо на карту своје миротворне политике, коју је потписивањем Дејтонског споразума сервирао јавности, док су лидери „Заједно“ изразили очекивања да ће Запад подржати велике демократске промене у Србији, које ова коалиција жели да спроведе. Својим изјавама званичници западних земаља подгрејавали су наду обе стране да су баш они ти, које је свет изабрао за сарадњу. Ситуација у Србији, изазвала је, како је касније саопштено и поделе између самих чланица међународне заједнице, које су своју подршку давале углавном на основу договорених економских ангажмана. Вагање између две стране, које очајнички вапе за помоћ, пружио је великим светским организацијама, које ни до сада нису биле наклонене српском народу, могућност да тргују и на тај начин ослабе Србију. Компликовањем ситуације, они би могли довести НАТО војску и на просторе Србије и оправдати њено присуство угрожавањем демократије. Тако би се употпунио простор контролосања Западне војне алијансе у овом делу света. Ослабљена Србија потребна је свету и због решавања питања Косова и Метохије, где су албански сепаратисти у тој ситуацији добили максималну аутономију, а можда чак и отцепљење.

Да ли је и ко дао такве сигнале председнику Милошевићу за организовања контрамитинга, или се ради о чисто повређеној сујети, за сада није могуће одгонетнути. После упућивања многих телеграма подршке председнику, његова странка одлучила је да другој страни покаже да може на улице извести више људи од њих, доводећи их из читаве Србије аутобусима, које су платиле велике државне фирме. Тако је мноштво људи кренуло у току ноћи 24. децембра да искажу своју несеквичну подршку председнику и његовој политици „мира и напретка“. Тога дана ситуација у Београду наговештава је драматичне догађаје, који су у једном тренутку могли изазвати општи грађански рат. Већ раније спомињано велико финале Срба против Срба обрадовало би сигурно многе, али је најтужнија чињеница

да су на њему радили управо они који себе називају факторима мира и стабилности.

Иако су државни медији месец дана кињили коалицију „Заједно“ због блокирања саобраћаја и ремећења јавног реда и мира, због чега су неки демонстранти затворени, на дан организовања митинга СПС-а улице у Београду су блокиране од раног јутра. Очигледно је било већ тада да председник Србије не пита за цену доказивања своје популарности, и да ће у интересу тога отићи и много даље. Специјалне полицијске снаге, у потпуности опремљене за такве ситуације, биле су неми посматрачи сукоба две политичке струје на самој улици, на којој су се затекли и пролазници и деца. Чарке су биле неизбежне, уосталом зато је изгледа контрамитинг и почео на истом месту и у исто време где и демонстрације „Заједно“, а многи добро упућени тврдили су да режим жели да уведе ванредно стање, како би се страсти стишале и доказала њихова надмоћ. Биланс такве одлуке било је више од 100 људи који су затражили лекарску интервенцију, од којих је неколико теже страдало. Живот једног човека, још увек је у опасности, и многи сада постављају питање није ли плаћена превисока цена у борби за голу власт. А власт је свим дешавањима у том тренутку била дубоко потресена, чак толико да је и сам председ-

ник Милошевић одлучио да се обрати својим присталицама, што он и не ради тако често, нарочито на јавним местима.

ти одобрава.

Да ли је Србија 24. децембра избегла свој критични тренутак, или ће немира бити још више и даље за сада остаје да се види. Интересантно је саопштење ОЕБС-а о резултатима локалних избора, јер оно показује да је свет стварно спреман да се одрекне врло кооперативног Милошевића и покрене лавину промена у Србији. Лидери коалиције „Заједно“ оценили су после контрамитинга да је један од циљева његовог организовања био и да режим покаже да извештај ОЕБС-а, уколико им не буде одговарао и не прихвати. Као једно од решења помиње се и препорука ОЕБС-а да се избори поново распишу, чиме би само за моменат могле бити задовољене обе стране.

СТУДЕНТИ

Паралелно са окупљањима присталица коалиције „Заједно“ или боље речено противника владајуће странке, почела су и масовна окупљања студената, прво у Београду, а касније и у другим градовима Србије који су захтевали признавање изборне воље грађана исказано 17. новембра. Младост је у том протесту добила шансу да искаже своју зрелост, и покаже и једнима и другима да њихово право гласа мора да се поштује. Међутим изгледа да су и једна и друга политичка страна намериле да им студенти служе за поткусуривање са оним другим, покушавајући да их приволе на своју страну сами протестом изгледало је да су студенти у потпуности на страни опозиције, али ни председник Милошевић није желео да према њима буде груб. Чак је на захтев студената примио на разговоре и делегацију нишких студената и при томе им обећао поштовање Устава у потпуности. Није заборавио председник ни да их у свом обраћању окупљенима 24. децембра одвоји од присталица коалиције „Заједно“ и каже да су они младост која тражи поштовање захтева што им он, судећи по том говору, у потпунос-

ПОЛАРИЗАЦИЈА

Развој, догађаја у Србији после 17. новембра није се одразио само на политичко раслојавање странака, већ је дошло и до једне крупније поларизације и међу многим другим. Пре свега извештаји појединих медија изгледају као да су намерно прављени дијаметрално супротно, и ту се ни једнима не може одати признање за професионално деловање. Не зато што људи који раде у тим медијима нису добри професионалци, већ једноставно зато што су их или понеле страсти, које преовладавају у њиховим извештавањима.

Митинзи

Минуло је годину дана од успостављања Дејтонског споразума, а формирање заједничких органа бивше Босне и Херцеговине једва да је одмакло од стартне тачке. На једва-једвите јаде упрличено је неколико (заједничких) мучаљивих састанака председништва Дејтонске Босне и Херцеговине, и то на симболичном месту и у симболичном здању - у Земаљском музеју у Сарајеву, што није без конотација на она црнојута времена из пакта Калаја и Марије Терезије.

Потом је некако скрпљено министарско веће (веће министара) са двојицом коопредседавајућих - Бором Босићем из Републике Српске и Харисом Силајидићем из Федерације. Они ће се смењивати седмично, а први коопредседавајући биће српски представник, Боро Босић. У светским размерама, у државничкој и правној пракси, није позната оваква технологија у устројењу рада једне институције власти. Они који су правили Дејтонски споразум, из кога су произашле све заједничке институције и органи бивше Босне и Херцеговине, као да су се такмичили у измишљању правничких „униката“ и „раритета“.

ФУНДАМЕНТАЛИСТИЧКИ МАЈСТОР ЛИЧНЕ КАРИЈЕРЕ

Како ће функционисати Веће министара, и како ће се српски представник носити са Силајидићем, дипломатским лицем, превезанцем и фундаменталистичким мајстором личне каријере - остаје да се види. Не треба заборавити да је Силајидић једно време био нека врста дисидента (у односу на владајућу Странку демократске акције), да би га Алија Изетбеговић олет пригрлио и затражио његове високе услуге. Није то нимало случајно, нити „дидио Алија“ болује од амнезије, мада има све предиспозиције за то.

Предстоји још конституирајућа седница Представничког већа и Већа народа Босне и Херцеговине, а још увек није утврђен термин одржавања седнице заједничког парламента Републике Српске и Федерације БиХ-е. У сарадњи са Бироом високог представника међународне заједнице Карла Билта за спровођење цивилних аспеката Дејтонског споразума, представника свих парламентарних странака договорили су се коначно о пословнику рада заједничког Председничког већа и Већа народа, те о броју и надлежности њихових комисија.

У склопу Представничког већа биће формирано осам комисија - комисија за уставна питања, ванску политику, спољну трговину, финансије и буџет, изборнице, имиграције и људска права, саобраћај и комуникације, административне послове, те верификациона комисија.

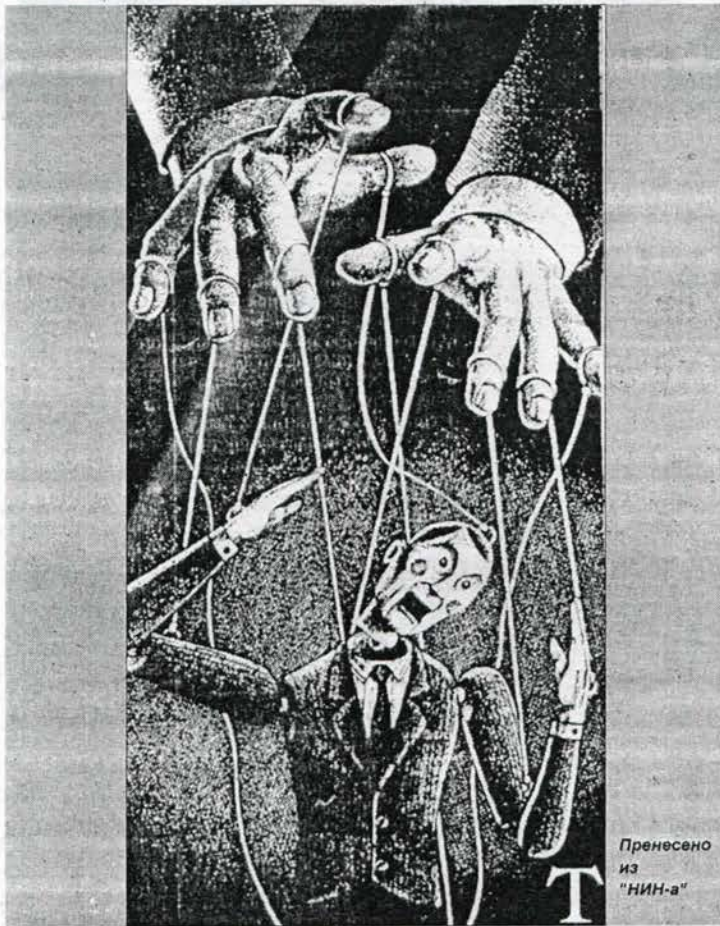
Према неким изворима, комисије ће имати од три до пет чланова, с тим што ће један од заменика сваке комисије бити из реда опозиције.

Привременим прословником о раду седнице двају већа предвиђене су серије седница, односно њен континуирани рад, изузев пауза које су предвиђене у зимском и летњем периоду. Српска демократска странка тражи да се седнице двају већа одржавају као и седнице заједничког председништва.

РЕСОР ЗА ЦИНИЗАМ И РУГАЊЕ

Од заједничких органа формирана су још три министарства - министарство за ванске послове и министарство за спољну трговину, која су припала Федерацији, те министарство за цивилна питања и комуникације које су добили Срби, дакле Република Српска. Као што се види, Србија је припало најмање, и најгоре су прошли у овој подели власти, мада је српска страна изјавила да је задовољна министарским ресором који је добила! Није за сада познато чиме ће се бавити министарство за цивилна питања и комуникације. Претпоставља се да је реч о министарству које ће радити на успостављању комуникација на релацији Република Српска - Федерација, и у домени цивилних питања - од грађанских, националних, политичких и културних права, до слободне кретања, преселена, замене имовине или њеног обештећења.

Рад овог министарства биће у функцији, као што се чини, скрпљања бивше Босне и Херцеговине по старим шавовима, и зато је његова додела српској страни - својеврсни цинизам и ругање.

Пренесено из "НИН-а"

ДЕЈТОНСКИ ПРОЦЕП

• Републици Српској јасно је стављено до знања, од стране међународне заједнице, да неће добити ни пребијене паре за оживљавање старог привредног система, већ да је услов за то-тотална приватизација друштвених и државних фирми. Дакле, Републику Српску се присиљава да преко ноћи трансформише власничке односе, да отпусти хиљаде и десетине хиљада радника, ризикујући социјалне бунтове широких размера

На нивоу Дејтонске Босне и Херцеговине рснована је и Централна банка за чијег гувернера је изабран странац - Француз **Серџо Роберт**, а у Управни одбор ове финансијске институције ушли су и представници оба ентитета - **Манојло Чорић** (Република Српска) и **Јуре Пеливан** и **Касим Умијевић** из Федерације Босне и Херцеговине. У тренутној констелацији ствари, од какве ће користити бити за српску страну постојања централне банке, с обзиром да се међународна заједница (и Светска банка за развој) до сада маћехински односила према Републици Српској-остаје да се види.

Тек, прописано функционисање заједничких органа Дејтонске Босне и Херцеговине, чини се да није баш у интересу ниједне стране. Нико се превише

не претрже да ажурира рад било којег заједничког органа или институције, мада међународна заједница инсистира на успостављању ових тела, и то успоставља на разне начине. Додела средстава за обнову и развој-кључни је механизам тог успостављања и уцена.

У ДЕЈТОНСКОМ ПРОЦЕПУ

Ипак можда је монолитна и по могућности унитарна успостава заједничких институција и органа једино у интересу муслиманске стране која у постојању тих заједничких тела, види прикривену могућност за постепено и тиху реинтеграцију Босне и Херцеговине. Ако прилике у Републици Српској

фокусирамо у светлу постојања или непостојања (функционисања или нефункционисања) заједничких органа на нивоу Дејтонске Босне и Херцеговине, онда ствари изгледају овако:

Друштвени, привредни и укупни живот у Републици Српској налази се, у првом кварталу постдејтонског споразума, да га тако назовемо не само на раскрсници, већ и у једном процепу. Само постојање српског ентитета, дејтонски овереног и истовремено дејтонски ограниченог, налаже српском народу и представницима његове Власти да раде на афирмацији и проширењу те усвојене легитимности и легалности, с једне стране.

На жалост, с друге стране, сам Дејтонски документ прописује нека правила и неке процедуре понашања које, не само да су препрека учвршћењу и ширењу и оног минимума самосталности и суверености, већ та правила и процедуре задиру и у суштину онога(претећи да га пониште), што је прописано и усвојено у Дејтону, и доцније у Паризу. Правници у Републици Српској, практичари и теоретичари права, већ сада упозоравају да је близу седамдесет одсто Дејтонског споразума, скројеног и потписаног у Дејтону на Аранђеловдан прошле године, до сада већ извитоперено и прекројено, махом на штету српског народа. Не треба за ову тврдњу боље илустратије од онога што се до сада дешава око Брчког, за шта нема бољег термина, осим да се назове белосветским играма.

У Дејтонском споразуму јасно стоји да град Брчко није споран, да он не може бити предмет арбитраже, већ да је то део међуентитетске линије у овом делу града, односно региона. Сада се наједном испоставило, после годину дана од потписивања Дејтонског папира, да у ствари није познат предмет спора, предмет арбитраже, већ да је то-ни изаје ни више - него цело Брчко!

ФАНТОМСКА МАПА?!

Штавише, у Дејтонском споразуму такође јасно пише да чак постоји мапа о арбитражи међуентитетске линије у делу Брчког, и да, што се тога тиче, не може бити никаквог неспоразума нити двосмислених тумачења. Међутим, сада се испоставило да те мапе, наводно, нигде нема, те да није познат предмет спора, већ да је спорно цело Брчко! Да зло буде веће, а цинизам тежи, српског члана арбитражне комисије присиљава се да учествује у арбитражи, а да није одређен, односно да није познат предмет спора, предмет арбитраже!

Други еклатантан пример дејтонског процепца у коме се налази Република Српска јесте привредна ситуација у овој Републици која је, благо је рећи, лоша, већ катастрофална, наиме, за активирање привредних капацитета у Републици Српској потребне су повелике суме свежег капитала које не само да ова Република нема, већ их од никога у свету не може добити, поготово не од зналаца-имплементатора Дејтонског споразума, и не од Светске банке за развој Дејтонске Босне и Херцеговине.

Јер, Републици Српској јасно је стављено до знања, од стране међународне заједнице да неће добити ни пребијене паре за оживљавање старог привредног система, већ да је услов за то-тотална приватизација друштвених и државних фирми. Дакле, Републику Српску се присиљава да преко ноћи трансформише власничке односе, да отпусти хиљаде и десетине хиљада радника, ризикујући социјалне бунтове широких размера.

Већ ово успостављање, односно диктирање потеза у привредном и социјалном миљеу, атак је на самобитност и дејтонску сувереност Републике Српске, и зато је она у овом тренутку, у негодном процепу између Дејтонских оквира, и мотива сопственог развоја, самосталности и перспективитета, без чег нема онастанка Републике Српске, чак ни као ентитетске посебности.

Због свега тога, Република Српска је у, мало је рећи, деликатној ситуацији, већ у изузетно сложеној и по свему контролираној. Зато би, можда, складно функционисање неких заједничких органа Дејтонске Босне и Херцеговине могло да буде од својерасне користи Републици Српској, али само у смислу њеног доказивања свету да она поштује и проводи одредбе Дејтонског документа, и да јој, сходно томе, припадају редовне (и обешане) бенефиције међународне заједнице. Ништа друго, и ништа више.

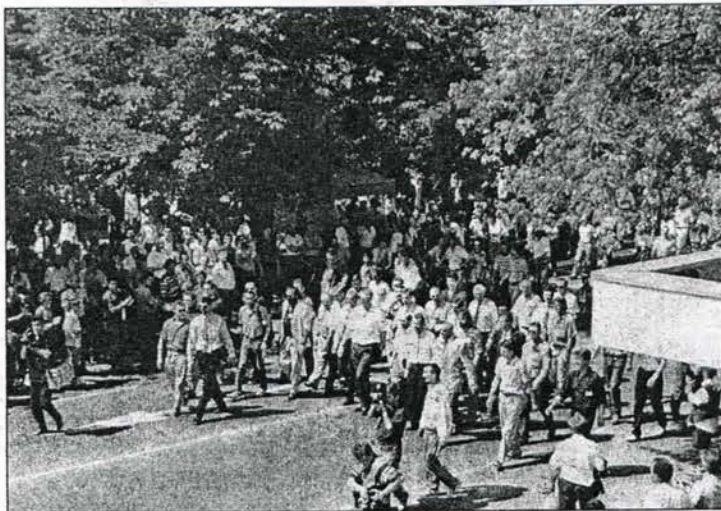
Анђелко АНУШИЋ

Пише: Миодраг РАКИЋ

О ружје је (како ствари стоје привремено) заћутало али рат није престао. Но није нам намјера да пишемо о Оквирном (дејтонском) или било којим другим догађајима те врсте. Радије ћемо у форми помало сувог набрајања и редања чињеница покушати да направимо преглед онога што су радили српски радикали у протеклих годину дана. За почетак тек да напоменемо да је Српска радикална странка на овим просторима прије престанка ратних дејстава своју активност усмјеравала углавном у два правца, зависно од тога шта се дешавало на линијама српске одбране. Наша политичка активност се у одлучним тренуцима за опстанак државе усмјеравала на одбрану тим прије што је и највећи број чланова српске радикалне странке био ангажован на првим борбеним линијама. Но када је то било могуће радило се највише на оснивању општинских и мјесних одбора и успостављању инфраструктуре Странке на терену. Као озбиљној политичкој странци било нам је јасно да ће до избора доћи прије или касније и да само добро организована партија има изгледа на успјех. Желјели смо (и успјели) да тај тренутак дочекамо спремни. Одмах након престанка борби, захваљујући чињеници да смо већ имали велики број добро организованих општинских одбора почели смо на разне начине (преко „Западне Србије“, конференција за штампу, саопштења и јавних трибина, као и на састанцима општинских одбора) да тумачимо политику и програм Странке, као и суштину споразума потписаног у Дејтону. Народ је са олакшањем дочекао крај рата, често не схватајући да су циљеви оних са друге стране као и њихових шефова остали исти, само се методологија промјенила. Истовремено у просторије Главног одбора СРС, те у многе општинске одборе почели су да долазе представници разних међународних организација у жељи да добију више информација (због својих потреба) о томе ко су и шта су ти српски радикали о којима су чули да су масни, прљави и примитивни. Ти сусрети, обично заказивани на петнаест минута до пола сата трајали су неупоредиво дуже. Разлог? Потпуно другачија слика од онога што су очекивали, од пријема, преко уочавања основних проблема до начина излагања ставова Странке и политичких анализа.

Уз све то активисти Странке били су стално присутни на терену. Мрежа мјесних одбора се шири и избори су већ скоро сасвим извјесни. Повремено стижу гласови о могућности одлагања избора, али посао иде као да је извјесно да ће се догодити.

Конечно у мају мјесецу након често различитих гласова из ОЕБС-а о томе колики је број прикупљених потписа потребан за регистрацију странке за учешће на изборима, са неколико дана заказашења (намјерног) у односу на

ПУТ КА ВРХУ

Федерацију и у Републици Српској почело је прикупљање потписа. Дио странака, поготово оних са јаком кесом, а слабом инфраструктуром пустио се у куповину потписа. Сналажљиви момци су пак дошли до копија формулара, прикупљали потписе и онда их нудили на продају. Српски радикали се ни овај пут нису бавили трговином. Двадесетак хиљада потписа сакупљено је веома брзо и Српска радикална странка је тиме обезбедила своје учешће на изборима. Тих дана, иако почетак изборне трке још није био званично објављен Српска радикална странка је кренула са предизборном кампањом. Организовано је осам митинга на којима је било преко 60.000 присутних. Поред др Војислава Шешеља и др Николе Поплашена говорили су и други прваци Српске радикалне странке. У међувремену су ОЕБС-у достављене листе кандидата Српске радикалне странке на скоро свим нивоима за које су избори расписани. Своје кандидате Странка није имала једино за мјеста председника Републике Српске и за српско мјесто у Предсједништву БиХ.

Изборна правила (срочена као и много тога другог на српску штету) била су таква да је постојала реална могућност да за председника РС буде изабран муслиман, а у предсједништву БиХ дође човек који ће врло брзо покопати све шансе Срба да остану на овим просторима. Српски радикали су овим потезом свјесно подредили страначки интерес националном сматрајући да ни једна странка

нема право, да ради на штету сопствене државе.

Како се дан избора примицао тако је изборни штаб Српске радикалне странке појачавао кампању. Припремљено је неколико врста плаката и почетком августа Република Српска се заплавила од Новог града до Требиња од изборних плаката Српских радикала. Истовремено носиоци листа, посланички и одборнички кандидати Странке наступали су са великим успјехом у телевизијским и радио емисијама широм Српске. Популарност Странке која никада није била спорна расла је према свим процјенама и испитивањима. Истовремено, а према раније договореној организацији председник Српске радикалне странке др Војислав Шешељ и председник Српске радикалне странке др Никола Поплашен, са групом најближих сарадника и посланичких кандидата почели су велику серију митинга и посјета на цијелом српском простору западно од Дрине. У периоду од 22. августа до 11. септембра одржано је 45 великих митинга. Преко 200.000 људи са одобравањем је слушало српске радикале. На највећем митингу у Бањалуци гдје се окупило више од 50.000 људи као гости су били присутни и руски официри генерал Филатов и капетан бојног брода Заборски.

Изборе смо очекивали спокојно свјесни да је углед Странке велики и да је у току кампање учињено пуно, истовремено знајући да су неке ствари могле бити планиране и другачије. Но савршенство је

Божја, а не људска особина. Били смо свјесни и великих манипулација са врећама у којима је из иностранства требало „прошверцовати“ већи број посланика СДА и лијевих. Но поред свега били смо увјерени да Срби знају како ће гласати.

Манипулације, као што се очекивало нису изостале. Прво се на гласачком листићу није појавило име Николе Шпирића, кандидата СРС за мјесто потпредседника Републике Српске. Скинута је одлуком ОЕБС-а мада је раније у писменој форми stigла информација да су сви кандидати Српске радикалне странке прихваћени од стране Привремене изборне комисије.

Бројање гласова након избора и објављивање изборних резултата је већ сасвим посебна прича. Нама бар није познат сличан примјер „демократских“ избора оваквог типа, почевши од унапријед заданих резултата, доношења гласова у врећама, па онда мијењања изборних правила и пред изборе и након њих, да би коначни резултати били објављени тек недељама након што су избори одржани. Запад је очито потпуно погазио све вриједности на којима почива западна цивилизација. Остале су само празне и шупље фразе.

Но уз све то, као и уз неке друге ствари из домаће кухиње Српска радикална странка је на просторима западно од Дрине, у Републици Српској први пут послала ПАРЛАМЕНТАРНА опозиција. Шест посланика, шест перјаница. Оно што они чине у Народној скупштини већ сада јасно показује да радикали остају оно што јесу. Није наравно без значаја ни чињеница да је један од потпредседника Народне скупштине проф. др Никола Поплашен. Ако нашим члановима, симпатизерима и читаоцима треба нешто да поручимо онда је довољно рећи МИ СЕ НИСМО ПРОМЕНИЛИ.

Но избори нису ни крај свијета нити било чега другог. Са изборима само почиње припрема за следеће изборе. За разлику од оних у Београду, од којих једни желе да остану на власти и оних који ма је једини циљ да дођу на власт Српски радикали власт посматрају као средство реализације програмских одређења Српске радикалне странке. Стога су активности Странке поново на терену. У плану је одржавање састанака са општинским одборима у циљу припреме избора у самој Странци, што је истовремено и припрема за најављене локалне изборе који су као што је познато одгођени до почетка љета. На протеклим изборима стекли смо и одређено искуство, анализирали протекле изборе и на ове који слиједе у том смислу ћемо изаћи спремнији. Као ни прије нисмо склони да гатамо и унапријед причамо о процентима, али немамо разлога да будемо скромни. Вјерујемо да се наш пут ка врху наставља.

КОСМОС И ШТАСМОС?

Пише:
Бранко БИЈАНИН-БАЈОВИЋ

Онда када сам започињао, на приједлог Пријатеља из ових новина, низ „малих мудровања“ под заједничким насловом, мислили смо да проговоримо коју о интелектуалцима свих фела (а стварно их и има свакаквих!), посебно ауторима у ова смутна времена, о томе како су се, да ли су се, колико су се, или се нису, а могли су, а требали су, а морали су... шта? Па, изјаснили! Наравно. Шта друго? Шта би друго и могли, и требали и морали?

Тада (о блажено незнање!) нисмо ни слутили да ће се родити „есеји о ћутању“. Испало је да смо о говорењу превише ћутали а о ћутању премало рекли. А толико смо све лијепо били замислили... ко Кардељ, не повратило се.

Толико смо ријечи овдје испалили да вјероватно ништа нисмо рекли. Тако то, наине, обично и бива: и пут до пакла је полочан најбољим намјерама. Само, то нас неће збунити. Ми гурамо даље. Ми долазимо, одлазимо, остајемо... Ми стојимо, постојано, кано клисурине... (како ово познато звучи?)

Шалу на страну, а збиљу на средину: да ли су се интелектуалци (да не кажем „српски“ јер се многи од њих не осјећају „српски“ него више некако „европски“, па да онда кажемо СРБИ, ако по чему и ово некога не вријеђа?) у овом времену иоле снашли, и да ли су од себе дали бар дио онога што су могли, кад већ нису дали све што су морали?

По старој Змајевој пјесмици: „Ко је дао много - а могао је више, том се црно пише“. / Ко је мало дао, а није могао више - том се добро пише“, мислим да је несумљиво одговор, најкраћи могући, на ово питање НЕГАТИВАН. Сад што се у овој игри „негативни“ одговори могу урачунати у „позитиву“, е то је ствар околности. Или, како је познатије: „субјективних слабости и објективних околности“.

Наравно, они који држе (нек они само држе, јер - ко држи тај ће га и имати!) да је „сваки рад сарадња“, њима није ни на памет падало да се огласе. Ни против, још мање за, било шта и било чега, најмање кога. За сваки случај. Из разлога здравља и сл. Е, ти су сад дошли на своје. „Хрватска лисница у хрватском џепу“, или већ како је гласила та генијална измислица великог и неумрлог, доживотног демократског ЊЕГА? Сад напокон могу да се изјасне, да изнесу свој став. Додуше, никога више није брига, никоме тај став више не треба, али они га несумљиво имају, што мемљивији и прашњавији, то боље. Што беспотребнији и што општији - то боље. Зајед је само у једном, а то је, погађате, временска фула.

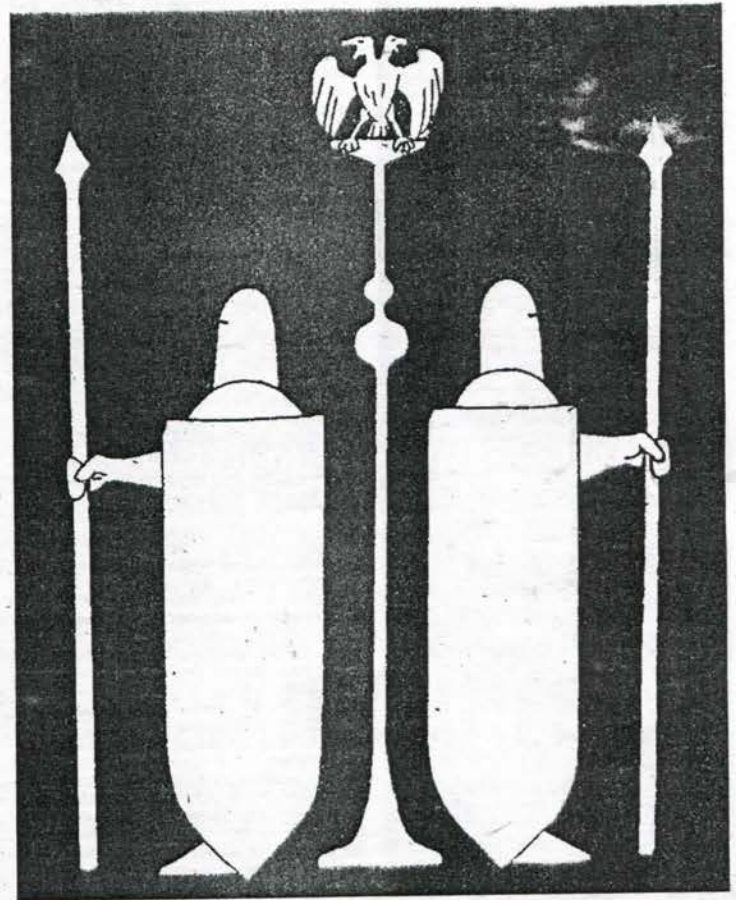
Нпр. онај српски интелектуалац коме је сметало оно што раде Срби (да не кажем његови истопламеници) у времену оном, који сада о томе износи своје храбре судове, једноставно је промашио тему. Као да је био хибернисан (замрзнут, за оне који не припадају соју који се разумије у „хибернацију“), а сад се одледио, откравео, такорећи. Па само пушта, клизи, тече, скоро ко револуција, кап по кап, од Јајца до Црног мора, ваљда?

Ништа жалосније и срамотније од тих и таквих слободоумних духова, тих нововремених „енциклопедиста“ чија је једина грешка уствари суштинска - наине, енциклопедије су одавно написане. А и „Рат и мир“, „Карамазови“, „Време смрти“, „Глуви барут“, „Тврђава“, „Сеобе“, „Травничка хроника“... Јадници, чисто ми их дође жао: тако су пуни воље и прегалаштва, тако би нам радо све потанко објаснили, само да има ко да их слуша. Али, срећом, (бар се надам да је тако?) нема. Они тамо - оно - нема! Продато, отишло... појела маца. Она иста која им је била језик за зубе затјерала, она црна маца самоцензуре, деценијског стеченог исконског страха од самих себе, од своје сјенке, она црна дама (они воле да цитирају и парфразирају, па нека им буде, „шекспиријанска тхе дарк ладу“, са све ћирилицом) која једе и своју дјецу. Да. Ње се сјећају.

Али су били заборавили да мрак не бира!

„Свака сила за времена, а невоља иде редом“, каже стара српска пословица. А народна памет је памет старих и мудрих.

онако некако опште, да све кажу а да ни о чему не имају став. А омиљена им је тема „пауперизација“ урбаних целина. Или, да преведемо, сељачење и поселјачивање. Као,

Они нас уче да је „у ћутању сигурност“. И у томе нема ништа лоше. Не замјерам никоме ондашње ћутање. Али, шта ћемо са садашњим говорењем? Од тога, омраженог, нејуначког, али људски схватљивог и страхом оправданог, ћутања, једино јадније је данашње говорење.

Шта ћемо: нису схватили да су ондашњим ћутањем изгубили право на данашње ријечи...

Али, да се разумијемо - не крећу они ни данас тамо одакле може да наиђе „црна дама“. Не! Њихове су омиљене теме како им и приличи, на површини,

Боже мој, ето шта се ради, дивљаци дошли и сад изгоне питоме из њиховог цивилизацијског мира. Није него! Као сад се то дешава, па сад они дижу глас. А педесет година њима и њиховим „клоновима“ то и тако не само да сметало није него је било и легитимно и пожељно, чак је било ствар оне прокламоване државне политике. А види чуда, често су и сами тако, ономад, стигли у „урбусе“. Па им се осладило. Па би сад да забране свима другима да крену утабаним стазама (умало не рекох, не поновило се, р....)

Ма, није да нема и тога. Има. И није да то није мучно и болно. Јесте, Али, зар тиме хоће да нам кажу како је лакше живјети на обронцима Влашића, на Романији, на Прењу, него у Требињу, Бијељини или Бањој Луци? Или никада нису пробали, или су им сјећања још увијек жива? Знају они добро да нико из добра бјежао није. Дакле шта? Природан процес. Уосталом, ништа кратковјечније и није од нашег, домаћег, називи племства и племениташтва. То, уз све друго, и није Србима прилична тема, некако ми више пристаје уз традиционално „пургерско“, хрватско-римокатоличко цендрање над тим простим бедакима кај прљају лепи Загреб град.

Српски се, брате, интелектуалац (о, пардон, заборавих да смо се договорили да наши интелектуалци, углавном и претежито, нису „српски“ већ више некако „европски“ чак и када су Срби) бави политиком, народном судбином, а они од најплеменитијег кова, најприје собом и својим мраковима, па потом оним од „општедруштвеног интереса“. А ту, брате, нема трте-мрте. Има само ТРТЕ, а то зна и да боли.

Ма, знамо ми сви да је некако лагодније стајати у завјетрини, не ићи честом ни уз крај, ни по средини, него некако, НАКО - али, шта да се ради? Образ, част, позвање и звање мора се свакодневно доказивати. И нема тога на свијету што се теже стиче а лакше губи него звање „српске духовне претходнице“. У народу овом слабо је коме пошло за руком да постане, а још мање да остане, светитељ! Просто нам се, некако, не држи. Много неки паметан народ, ништа му не можеш објаснити. Свако има своје мишљење. Теже ти је Србима бити вођа него Енглезима сужањ.

Да није тако зар би ми своје вође (као што радисмо у прошлости) сјекли на комадиће, или би их бар тако лако и без трага заборављали? Па, ови су, бре, и светог Саву (опрости им, Боже, не знају шта раде!) почели да релативизују. Као, није ту баш све јасно, шта ја знам, али ипак, причала ми тетка, чуо од комшије... И онда „круцијални“ (рекосмо ли већ како наши, они, интелектуалци, воле те стране фразе, тако им стоје, ко пилету сисе?!), доказ, све у стилу: Немања је био клемпа!

Након тако прецизно изведен анализе, након што смо плунули у тањир из кога једемо, само је корак до сваљивања свих наших узора и свијетлих примјера, у бласто, него како: Његош је био болестан од ОНИХ болести, па Радичевић, он посебно, а тек Исидора Секулић - она је била... И тако, ето ти скице за други тип српског називи интелектуалца. Што мање има да каже, што мање

упоришта у ономе што доказује, до већа лавина ријечи.

А та поплава, инфлација (види сад ово, опа!) ријечи, само је знак да РИЈЕЧИ ВИШЕ НИШТА НЕ ВРИЈЕДЕ. То што сада све може и смије да се каже значи само једно: све што се говори је празно и шупље. Наравно, јер се данас, српски интелектуалац не хвата у коштац, ни са ким и ни са чим. „Ја теби сердаре, ти мени војводи“, остало знате!

Воденице које мељу у празно, производе тим мање брашна што је лупа и зврка точкова већа. А то што се од тог брашна не може да умјеси хљеб - то посебно. Па и када се и умјеси - не може да се једе. А ако ли се и једе (црно нам једење) тешко се вари!

Недавно је формирана (раније је законски основана, али су се чекали услови да будући чланови смију да дођу овамо гдје рат траје, а и неке друге ствари, рецимо да се нађу средства итд.) Академија наука Српске. Честитамо. То, углавном сви знамо. Како и не би кад је било на ТВ. Оно што не знамо је да је у току КОНКУРС за академике. Мили Богу, која је стрка и фертузма... Какве националне теме, какви бакрачи. Сад је главно наћи неку институцију да „човека“ (човјека?) предложи. И док се наши академици, садашњи, бивши и будући предлажу итд. возови пролазе. Нико нас не чека, сви одоше. Развијају се, раде, студирају, улажу, истражују, чак се баве и питањима од националног интереса, замисли. А код нас, посебно у „умјетничком окружењу“ (Академија ће имати и одјељење умјетности, наравно) траје цјенање и нагађање. Као да се није упамтила стара опомена да је Србе најлакше посвађати кад почнеш да им дијелиш чинове и титуле?

Већ се чује (не смијем да откријем извор, обећао сам) како у Сенат РС није ушао нико од активне и живеће интелигенције и стваралаца који своје дане проводе баш у РС. Човјек је можда и у праву, само ми се чини да је умјесто принципјелног огорчења у питању малчице жељница да се капитализује пука чињеница из биографије, по старом рецепту да „приватну несаницу успјешан човјек прогласи за друштвену будућност“!

А ту већ долазимо до питања синекура, „синекурица и синекурчина“, „благотурбија и лагодног живота.“

Када се ту дође - свака даља прича, бар за неко вријеме, о питањима принципјелне природе, престаје, Тако и овај, пети дио „есеја о ћутању“ прекидам овдје, да не бих дошао у искушење да сам себе предложим, или нешто слично...

Али, ОНИ би могли да размисле, зар не?

(наставиће се, безбеди, јер ова прича је старија од хиљаду ноћи)

КЊИЖЕВНИ ЗАПИСИ

ЧОВЈЕК ПЈЕВА ПОСЛИЈЕ РАТА

• (Анђелко Анушић, ШТАП ОД ПИСМЕНА, Рад, Београд, 1996)

Након „Зимзелен и олово“, па „НЕКРШТЕНИ ДАНИ“, ево трећег наслова пјесничког, аутора Анђелка Анушића, који свједочи вријеме ратно, ШТАП ОД ПИСМЕНА, у издању агилног и цијењеног београдског РАДА.

Књижевна биографија овог тихог човјека, свједока нашег доба, Анушића, дијели се, сад већ равномерно на два периода - од момента када се поново смркло на „брдовитом Балкану“ јер у Анђелков опус убрајамо и лирико-прозну књижицу „Христ са Дрине“ што свједочи колико је убрзано вријеме, период згуснуте историје посљедњих пет година, оставио трага на души пјесниковој, будући и не само инспирација, или бар не инспирација у традиционално схваћеном начину, него прије опсесивни мотив пјесников.

Остављајући свој траг на овом „уском, тијесном и страшно мјесту“, управо сада, Анђелко Анушић не само што одужује онај већ добро познати „пјесников дуг“ него има и спреман одговор на давно питање: „Док будеш певао, ко ће твоје време да носи“?

Анђелко Анушић није само „певао“ него је и добрано носио своје и наше, српско, време.

А куд ћеш већег и тежег задатка, а часнијег испуњења, од тога? Јер, оно што су навјестиле „Зимзелен и олово“ а тако јасно показали „НЕКРШТЕНИ ДАНИ“ истог аутора, не само што је трајно записано у редовима и најновије књиге него је и потврђено. Опредјељујући се по мјери и људске и пјесничке савјести. Анђелко Анушић је стао на страну свог народа - српског, дајући му не само најбоље од себе но и све, без остатка. У тек минулом рату пјесник је остао и без родног огњишта, без родитељске куће, без свог станишта, изгубио мјеста дјетинства и одрастања... остало му је само сјећање и снажно поетско надањуће. Из њега, из тог надањућа и болне свијести о неумитности људског пролажења и српске мучничке судбине, настала је и ова, потоња, књига „ШТАП ОД ПИСМЕНА“.

А чиме би се то пјесник и пошталао у мучном ходу преко наше грбаве свакодневнице, ако не штаком од ријечи, од слова, од писмена!

Наравно, дубоко свјестан онога

што се налази као мото у књизи да ће „СВАКА НЕИЗГОВОРЕНА ЗЛАТА ВРИЈЕДИТИ“, пјеснички израз је сведен, у великој мјери дисциплинован формом (преовлађују пјесме везаног стиха, почесто у дистихсима, што је карактеристика и најбољих остварења у овој књизи. ЛЕГЕНДА О РЕЧИМА, ВЕЛИКИ ПЕТАК, ПОСЛАНИЦА АУТОРУ и завршна, ОТПУСНА ПЕСМА) што није само спољашња карактеристика но израз унутрашње свијести да се бар тако времену хаоса и општег распада може супротставити увођењем барем некаквог малог реда, барем личног... Коначно, и надужи пут почиње, како кажу, првим малим кораком. Онако како општи отпор почиње прво оним малим и субјективним, често невидљивим.

Али, далеко од тога да се оно што чини и о чему пјева Анђелко Анушић има сматрати невидљивим - насупротив: књигама написаним и објављеним у протеклих четири године он се указује као један од најплоднијих српских аутора, уз обје стране „вјечито криве Дрине“.

Није, чини ми се, случајно, што ће се један мотив, обрађен и виђен у „прозној књизи“ „Христ са Дрине“ мотив крајишког дјетета распута на тракторском точку, подобно Спаситељу од прије два миленијума, наћи и у овој књизи, као што није случајно што ће у „самодетфинирању“ и себе и поезије Анђелко Анушић и самога себе видјети распета:

„Залуд ова литургија. Узалуд расплеће на слово“. А и иначе, ШТАП ОД ПИСМЕНА је књига дубоко свјесна и себе и спремна да се одреди и дефинише. Исто онако како процес настанка пјесме види као „салијевање страве“ као што води непрекинати дијалог са ријечима, тако Анушић преиспитује и своје покушаје, до краја свјестан одговорности сваког нашег чина, видљивог и невидљивог: „Ништа ти неће бити опрштено. Речи поготово“, пјева наш пјесник и тако и самоме себи у свијету поставља мјеру.

Тако ова књига, уз што је испјевана са свијешћу о свеопштој мјери, постаје и књига са ставом. Толико неопходним управо данас и управо овдје. Од срца је препоручујемо добронамјерним!

Б.Б.Б.

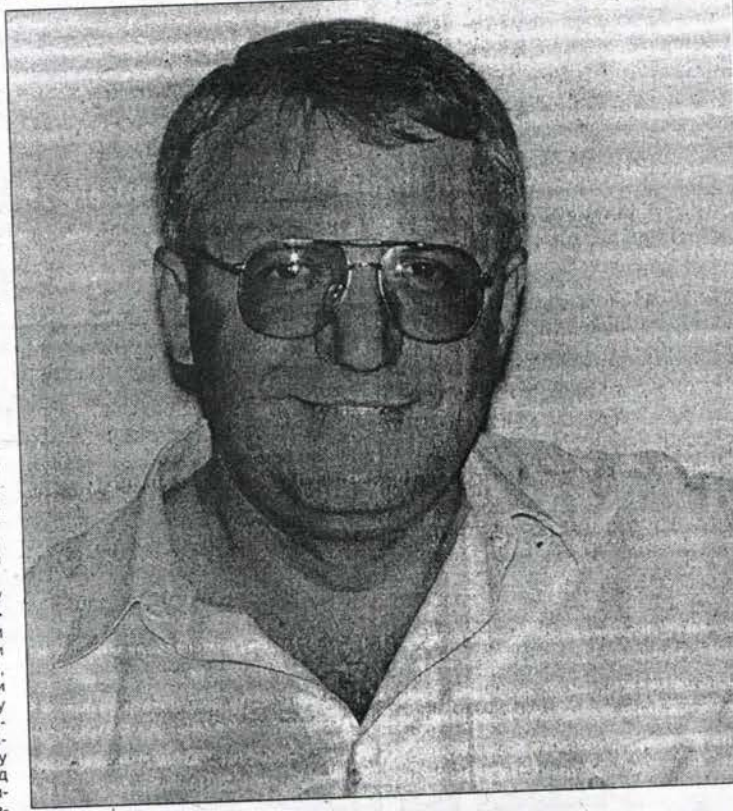
АУТОРИТАРИЗАМ

У марксистичким теоријским списима редовно наилазимо на више или мање аргументовану тврдњу да су и сама идеја и реални политички концепт буржоаске аутократије утемељени на достигнућима грађанске филозофије. Зато сваки радикални теоријски обрачун, објективна и темељита критика милитаризма и фашизма као облика практичног отјелотворења аутократског политичког режима неспорно треба да обухвати и критику основних филозофских концепата које су теоријски развили и идеолошки оправдали грађански тоталитаризам. За марксисте буржоаска филозофија већ у самим својим зачецима крије кличе недоношчета које ће лансирати у идеолошку орбиту сваки пут кад капиталистичка класа, осећајући се угроженом и проценивши своју владавину нестабилном, завапи за помоћ. Иначе, без обзира о којим је правцима ријеч, сматра се да комплетна грађанска филозофија већ по самој својој суштини, основним одређењима, свијести о свијету и себи у њему, исказује извјесну подложност квазиреалним и псеудообјективним захватима у природи и друштву и с уштин човјекове егзистенције. Тиме се она већ на старту дубоко и непомирљиво разликује и дистанцира од марксизма. Заправо, исправније би било рећи да се марксизам дистанцира од грађанске филозофије, без обзира што се у њеним њедрима крију и његови извори. Овдје ћемо приказати само укратко марксистички критички осврт на грађанску филозофију уопште и њена основна одређења, да би се подробије задржали на разматрању и негирању њеног најизразитијег правца - филозофије ирационализма. Тако ће нам, вјероватно, бити јасније марксистичко виђење и општих и посебних карактеристика појединих појавних облика грађанске аутократије, те њихова чврста везаност за интелектуалне процесе, преокупације и усмјерења у конкретним друштвима и у одређеном периоду, те у капитализму уопште.

Већ је Лукач тврдио да се у оквиру буржоаске политичке филозофије развија комплетан филозофски правац који настоји теоријски уобличи и оправдати политичку аутократију и тоталитаризам, те конкретне ауторитарне режиме који су се кроз историју појављивали у различитим етапама развоја капиталистичке друштвено-економске формације. У том смислу је и запазио да су различите историјске околности од њемачке створиле колијевку филозофије ирационализма, односно ауторитаризма или тоталитаризма, и зато ставови њемачких ирационалиста представљају основу свих модерних тоталитаристичких филозофских система, ако уопште може о таквим системима бити говора у класичном смислу ријечи. Већ само постојање оваквог филозофског правца, по Лукачу, указује на сву озбиљност аутократије и аутократизма као друштвено-историјске појаве и пажњу коју јој буржоазиа указује. Из тога је разумљиво да све фундаменталне капиталистичке политичке и социјалне категорије грађанска теорија или отворено слави, често на готово најнижи апологетски начин, или привидно критикује, напада, ограђује се од њих, а у ствари изналази начине њихове заштите и очувања. Тврди се да је политичка аутократија као друштвена потреба својствена буржоаској класи и онда кад та потреба треба да се реализује, у условима у којима је реализација те потребе неминовна и када од ње зависи сама даља егзистенција капиталистичког поретка, тоталитаристичка филозофија, поље речено, филозофија тоталитаризма постаје доминантна.

Без обзира што један дио филозофа ирационализма настоји корјене свог филозофског правца изнаћи још у

• Филозофија живота је након првог свјетског рата припремила филозофску платформу и идеолошку основу за још стравичнија разарања у рату. Само су објективне историјске околности условиле да се у Њемачкој до крајности испоље све карактеристике отворене буржоаске аутократије, и зато је њемачка филозофија и била предодређена да пружи идеолошку основу и оправданост милитаристичког режима...

Др Војислав Шешелј

најранијој античкој филозофији и утврди његову развојну линију као паралелну с линијом развоја опште филозофије, те покушавају сам развој филозофије одредити као непрекидну борбу рационализма и ирационализма, ирационализма, односно тоталитаризма, како смо га одредили у оквиру политичке филозофије, према марксистима, неотуђиви продукт капиталистичке производње и класне борбе коју она условљава, било да је ријеч о прогресивној борби коју буржоазиа води против старе феудалне класе, било да је ријеч о реакционарној борби коју грађанска класа води против пролетаријата. Иако у првој фази свога развоја ова филозофија настоји да своје судове заснује на основним дијалектичким принципима, она ће се дијалектике веома брзо одрећи и базирати се на варијабилним омијерима субјективног и објективног идеализма који ће њену филозофску платформу све више вући у воде религијске и псеудофилозофског размишљања. При свему томе ће супротстављање материјализму, посебно оном дијалектичком, бити више или мање наглашено, чак уз повремено истацање спремности на изналажење компромиса, свакако,

реално немогућих, по неким фундаменталним питањима.

Према поједностављеном марксистичком тумачењу филозофија тоталитаризма, као ознака за модерни сумрак филозофског мишљења, у себи садржи и карактеристике велике и дубоке идеолошке кризе која периодично захвата комплетну социјалну структуру буржоаског друштва с главним последицама на његовој духовној надградњи, открива својеврсну апатију и nihilizam укорјењен у свијести грађанске класе који је у стању да, изводећи стравични „salto mortale“ из ума у безумље, губитак рационалних перспектива даљег развоја надокнади ирационалним и обезбиједи им масовну подршку. Сам проблем рација, рационалности и рационалног дефинитивно у филозофију уводи буржоазиа. Зато ће и сами периоди њене владавине имати потпуни одраз на супремацију рационалног или ирационалног правца. Грађанство се никада неће а priori, нити искључиво одредити за један од њих. У периодима стабилности поретка и друштвеног, односно класног перипетета цвјета филозофија рационализма у коју је уткан на грађански начин схваћен хуманизам и релативно сужена

идеја слободе. У периодима криза и друштвене декаденције узима маха филозофија ирационализма и својствена јој негација слободе и морала, те презирање хуманистичких вриједности. И један и други правац ће се у све чистијим формама појављивати у складу са развојним степеном капиталистичке епохе економске формације друштва.

Филозофија тоталитаризма је, како смо то видели из цитираног Лукачевог дјела, свој највиши домет достигли у периоду империјализма, али јој је основа створена још у радовима Шелинга, Шопенхауера и Кјеркегора који представљају десничарску, реакционарну грађанску критику Хегелове филозофије, посебно њених прогресивних, левичарских компоненти. Ти радови представљају одскочну даску за упадање у понор мистицизма и бесмислености, за само оспоравање основних факата човјекове друштвене егзистенције и упловљавање у воде илузија и моралног безнађа. Они, према марксистичком тумачењу, отварају простор за ослобађање најнижих људских инстинката усмјерених против друштвених и хуманости. А за основни принцип и мото филозофског сазнања проглашава се интуиција и откровење јер је то најбољи и најефикаснији начин супротстављања разуму, интелекту, и објективним, односно објективизираним методама и методологији.

У овом првом периоду реакционарна филозофија се сматра изразом тежњи најконзервативније мисли да оправда остатке феудализма, посебно оне из периода апсолутизма, да очува монархизам у његовом измјењеном и модернизованом издању и зато ће она наћи на жестоком отпор буржоаског либерализма. Тај отпор ће бити све слабији и безначајнији од 1871. године и успостављања прве, истина неуспјешне, диктатуре пролетаријата. Буржоазиа ће у епохи империјализма све расположиве снаге, па, према томе, и интелектуалне, окренути против најопаснијег непријатеља који је једино у стању да битно угрози њену егзистенцију и класну владавину. Отпор буржоаских либералистичких филозофских правца тоталитаристичкој филозофији ће веома спласнути и варирати зависно од конкретних услова и периода капиталистичког развоја. Основни циљ оба ова доминантна правца у грађанској филозофији биће сузбијање социјалистичких идеја и историјско-материјалистичке филозофије, засновано на дијалектици и доследно изведеним дијалектичким принципима. Интелектуални ниво на коме реакционарна филозофија води идеолошку борбу против марксизма је неупоредиво нижи од оног на коме су се Шелинг и Шопенхауер са ирационалистичких позиција обрачунавали са Хегелом. Више не може бити говора чак ни о најелементарнијем академском поштењу и толеранцији, а камоли о објективном или објективизираним супротстављању мишљења и аргументације. У борби против далеко надмоћнијег непријатеља чија се победа већ у подсвијести назире, али се себи никако не може признати ни прихватити, сва средства се сматрају дозвољеним. Зато ће грађанска филозофија тоталитаризма у периоду империјализма означити тотални сумрак разума, потпуно разарање ума, како је то већ Лукач установио. То су у већој или мањој мјери суштинска обиљежја филозофије Ницше, Зимела, Шпенгера, Розенберга и других.

Мислиоци марксистичке провинијенције прије свега замијерају због чинијенце да филозофија тоталитаризма своје судове настоје готово искључиво засновати на априористичком и мистичном погледу на свијет уз посматрање само споплићених обиљежја социјалне надградње буржоаског друштва. Ни један од њих није покушавао или није успио дубље заћи у област политичке економије и срж

капиталистичког друштва схватио у самој његовој основи. Зато је директна или индиректна апологија империјализма, којој су сви они наклонени, по својој пасивности и ненаучности чак надмашила познате средњевјековне, углавном религиозне, апологетске тираде. Њихова филозофија, према томе, у крајњем исходу губи смисао заснован на задатку да уопштава сазнања да којих долазе све опште, посебне и појединачне науке у процесу сагледавања јединства свијета у његовој материјалности, те да законе, принципе и методе тога сазнања повезује у јединствени и кохерентан систем. Ниподаштавање демократије и славење аутократије је главни резултат готово фанатичног страха од социјализма и социјалистичких идеја, од пријетелне револуције која угрожава морално „оправдану“ неједнакост и најамно поштво. То ће довести до отвореног пропагирања и славења милитаризма и фашизма који су једино у стању да буржоазији улију наду у рађање нових перспектива њеног класног деспотизма, да ће бити ослобођене од свих угрожавајућих фактора који теже деградацији идеалног „замишљене“ структуре државе у чијем окриљу би се буржујској осјећао сигурни и слободни. Уз то ће Ниче, како марксиста размишљавају његово дјело, као највеће име у оквиру овог филозофског правца отворено пролазити примјену најварварскијег насиља и буђења најнижих човјечких инстинкта на којима би му и најкротније животиње понекад могле позавидјети.

Чак и атеизам као убијење већине филозофа тоталитаризма има веома јасан религиозни призив. Заправо, од атеизма ови мислиоци ставарају нову религију, надасе корисну у процесу оправдавања моралне катаклизме која се оборила на до тада преовлађујућу хришћанску етику. Само та нова, атеистичка, религија могла је у периоду империјализма оправдати поделу човјечанства на расу робова и расу господара и реинтерпретирати античку идеју ропства као неопходног предуслова сваког прогреса и процвата културе и умјетности. Та подела ће код Ничеа, како му марксиста приписују, у ствари, представљати симбол испод кога се крије стварна подела буржоаског друштва на капиталисте и пролетере, као модерне облике класе изабљивача и класе изабљиваних између којих грађанско друштво развија ропске друштвене односе у маскираном издању. Привидна противрјечност и наивност његове филозофије ће се тек дешифровањем ове очигледне симболичке исказати у правом сјетлу и указати на потпун и заокружен реакционарни филозофски систем. У том сјетлу ће бити јаснија и функција Ничеу својствене арганције и цинизма, крајње отворености и бескрупулозности с којом је излагао своје ставове овај духовни отац фашизма и свих других облика модерног ауторитаризма.

Основни ирационалистички трендови Ничеове филозофије, како их Лукакш сагледава, битно ће се одразити на кључне поставке филозофије живота која ће се уочи и у току првог свјетског рата у цјелости преобразити у стерилну апологију. Апологија рата као основног средстава и покретачке снаге друштвеног развоја и прогреса изгледаће неким као случајни инцидент филозофије живота, али даљи историјски развој ће показати да је то једна од њених главних карика и да она најбоље открива унутрашњу суштину и прикривену сврховитост овог филозофског правца. Први свјетски рат и епохални свјетско-историјски преокрети који су паралелно с њим изведени и на које је он битно утицао, па чак их у одређеном смислу условно, значе крај дотадашњег мисаоног развоја грађанске филозофије, без обзира у ком је правцу ишао дотадашњи напредак, односно назад, филозофски ниво свих каснијих представника филозофије живота, као и свих других заговорника тоталитаризма, биће запањујуће низак и довешће до њиховог и духовног и акционог јединства с протагонистима мрачних аутократских, милитаристичко-фашистичких режима двадесетог вијека. Филозофија живота се у својој шпенглеровској фази окреће и против оно мало научности што јој је пре-

остало као наслијеђе реално великих имена која су јој идејно припадала. Шпенглер а priori одбацује принцип узрочности и законитости у филозофији и науци и ове незамјељиве облике људске свијести срзава и своди на површне и наивне, заправо и дилетантске конструкције. За универзалну науку проглашава историју, али јој претходно одузима сваку научност и своди је на чисту псеудоисторијску релативност.

Шпенглер ће теоријски утемељити идеологију фашизма резимирајући на тај начин дотадашњи развој тоталитаристичке филозофије. Он ће покушати да идеју социјализма подвргне радикалном хируршком захвату и подреди отвореном расизму и национализму, конструишући од ње нови плашт намијењен покривању голотиње империјализма. Тај империјалистички „социјализам“ по-дразумијева апсолутизацију државне улоге у друштву и својење радника на статус државних чиновника у производњи, а капиталиста на статус чиновника у управи. Шпенглер се није заносио илузијама, као Ниче, да је могућ отворени идеолошки обрачун са социјализмом који би реакцији пружио макар минималне шансе за побједу. Зато је требало изнати крајње перфидне методе и максимално се ослонити на социјалну демагогију и политичку апологију која ће оживотворење социјализма видјети у отјелотворењу традиционалне идеје пруског друштвеног система заснованог на државном апсолутизму и милитаризму. Потреба за остваривањем тих идеја биће све акутнија услед растућег и свеобухватјућег хаоса који је захватио грађанско друштво и буржоазију довео до безнађа и очајања, што ће опет бити у великој мјери изражено у радовима Хајдегера и Јаспера, апатије и става о бесмислености сваке људске акције, који ће тако јасно предочити наступајућу свеопшту кризу капитализма.

Филозофија живота је након првог свјетског рата припремила филозофску платформу и идеолошку основу за још стравичнија ратна разарања. Само су објективне историјске околности условиле да се у Њемачкој до крајности испоље све карактеристике отворене буржоаске аутократије, и зато је њемачка филозофија и била, према Лукачевом размишљавању, предодређена да пружи идеолошку основу и оправданост и милитаристичког режима, који се зачео још у бизмарковском периоду, и фашистичког система који је на њемачком тлу до сада остварен у најекстремнијем облику. Филозофија тоталитаризма, заснована на крајњем буржоаском ирационализму и у пуној мјери отјелотворена у филозофији живота, непрекидно осјећајући неутољиву глад за каквом таквом аргументацијом својих основних постулата прихвата социјални дарвинизам и расну теорију и уз знатну прераду максимално је користи да би њеним поставкама доказала и оправдала крајњу друштвену неједнакост за коју се залаже и коју штити, употребљавајући је као драгоцјено оружје у идеолошкој и политичкој борби против грађанске демократије. Социјални дарвинизам је имао три основна циља од којих је први најважнији да оправда класне неједнакости и привилегије у грађанском друштву биолошким фактором као примарним. Други задатак му је да идеолошки оправдава колонијална освајања и супремацију бијеле расе у односу на обојено домородачко становништво, а трећи да докаже суперриорност Њемцаца, односно Германа, као чистих аријевца над осталим европским народима. Ова три циља већ у најповршнијим анализима откривају исту позадину - интересе монополистичког капитала за продубљивањем и проширивањем експлоатације, те за стицањем нових простора неопходних за његово даљу експанзију, уз истовремено ослобађање од свих идеолошких стега које му је наметнула либерална фаза развоја буржоаске друштвено-економске формације.

Злоупотребљавајући епохални и крајње прогресивни значај који је Дарвиново учење имало за природне науке социјалдарвинисти настоје из њега избацити оно што представља његову срж - теорију

Демократија као минимум

природно-историјског развоја и еволуције. Те категорије борбе за опстанак користе да би ублажили дубоку кризу која је нагрзала комплетну грађанску друштвену науку.

Вулгарно-економистичко схватање хармоније капиталистичког развоја, уздрмано реалношћу огорчене класне борбе, уступа мјесто и простор агресивном социјалдарвинизму који развија апологију управо најнегативнијих страна капиталистичког система, које је раније буржоазија свесрдно настојала прикрити, или их се формално одрицала. Овај разврат и безумље модерне грађанске филозофије, условљен бесперспективношћу експлоататорског друштва и неминовношћу његовог нестанка са свјетско - историјске позорнице која све више постаје очигледна, довешће до крајње реакционарних и дехуманизованих практичних друштвених реперкусија које ће представљати реализацију идеолошких замисли тоталитаристичке филозофије, свих њених правца и компоненти.

Пораз њемачког и италијанског фашизма и јапанског милитаризма у току другог свјетског рата представљае тежак ударац за филозофију тоталита-

ризма, ударац од кога се она ни до данас неће опоравити, али који није био довољно снажан, а ни историјске околности, нису биле сазреле, да овај најреакционарнији буржоаски филозофски правац дефинитивно елиминисе из сфере људског мишљења и свјесне и организоване друштвене и политичке праксе која се инспирише тим мишљењем.

Нема спора у међународном комунистичком покрету по процјени да су улогу стуба свјетске империјалистичке реакције уместо Њемачке након рата преузеле Сједињене Америчке Државе. Из тог марксистички теоретичари изводе тезу да ће у њиховом окриљу тоталитаристичка филозофија пронаћи изворе нових животних сокова и настојати да излијечи ране и отклони најочигледније слабости. Она ће се, према њиховој процјени, показати непоредиво вјештијом и способнијом да покрије своју праву суштину и премаже је између обланди усавршене демагогије, агресивне пропаганде, лажи и клевета.

Др. В. Шешел, Политичка суштину милитаризма и фашизма, Београд 1992. године.

ИНТЕРПРЕТАЦИЈЕ САОПШТЕЊА

Дана 11.1.1997. године Српска радикална странка Републике Српске издала је саопштење поводом римских преговора о Брчком. Нажалост Српска радио телевизија дозволила је себи врло слободну интерпретацију овог саопштења. Уместо стигање „... преговори везани за град Брчко...“ у телевизијској интерпретацији стоји „линија разграничења“. Саопштење је потписао председник Српске радикалне странке Републике Српске проф. др Никола Поплашен, а према СРТ-у: још су додали и потпредседник Народне скупштине РС. О дијелу текста који није уопште прочитан да не говоримо.

Као што рече један умни Србин: Више волим да ме цитирају него да ме интерпретирају. Како се овдје поуздано ради о интерпретацији објављеног саопштења у целини, тј. цитирамо га.

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ГЛАВНИ ОБОР
БАЊА ЛУКА
Тел. 078/38-886. жр 10500-678 30587
Број: 1/97
Датум: 11.1.1997. године

Српска радикална странка Републике Српске упозорава да се тренутни преговори везани за град Брчко одвијају у знаку уцена и претњи српском народу у Републици Српској. Такав ток преговора произилази из грубог кршења дејтонског споразума. Муслиманско - хрватска страна, уз сарадњу дела међународне заједнице настоји да припоји цели град Брчко са околином ентитету Федерације БиХ, иако су одредбе Дејтонског споразума сасвим другачије.

Очигледно се ради о реализацији намере да се Република Српска пресеца на два дела и на тај начин потпуно интегрисе у БиХ. Чињење било

каких попушта под притиском међународне заједнице и владајућег режима у Србији и Југославији значило би да настају преговарачи раде против интереса народа Републике Српске и насупрот овлашћенима која имају од Народне скупштине Републике Српске.

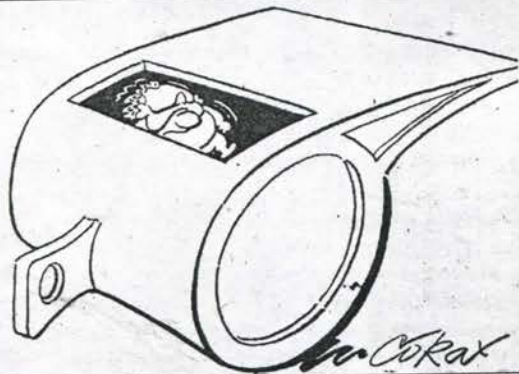
Морамо бити потпуно свесни да би губитак Брчког значило нови масован egzodus и страдање српског народа западно од Брчког, где живи већи део становништва Републике Српске.

То би био сигуран знак државног, политичког и националног нестанка Срба западно од Дрине и неповратан крах српства у целини.

Због свега српски радикали наглашавају да морамо бити спремни да свим средствима бранимо Брчко као недвосмислени део Републике Српске.

ПРЕДСЕДНИК СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ПРОФ. ДР НИКОЛА ПОПЛАШЕН

ПОЗДРАВИ ИЗ БЕОГРАДА

СВЕТОМИР МОМИЋ ПРОГРЕСИВНЕ СНАГЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Ка социјализму,
од збора до збора,
трасирају путе-
уз помоћ Ифора.
О, социјализму,
јагње умиљато,
дочеко си да те
изграђује НАТО!

КАРА БИЛТ

Високи представник
светог џет сета,
за шишање ниско
српског ентитета.
Он за српска права,
у своме пртљагу,
увак има кантар-
баждарен у Хагу.

СТАРИ ВАТРОПИРЦИ И ШВЕРЦ ОРУЖЈА

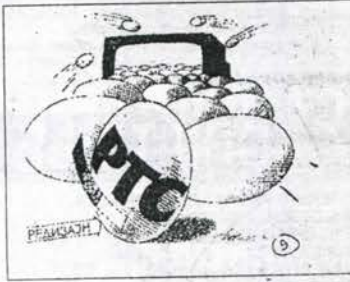
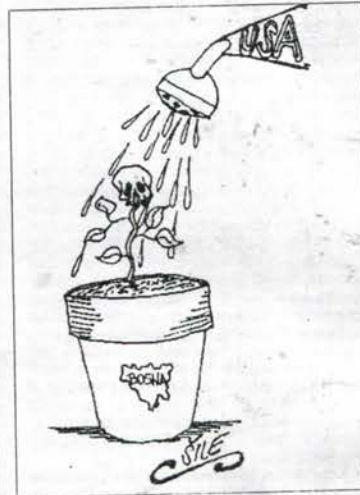
Са „Горењем“ славним,
широм Југе старе,
зарадили јесу,
позамашне паре.
Сад чувено своје
пословно поштење
улажу у неко-
бучније горење.

ПЕТОКРАКИМ СРБИМА

Све док нама буде
Бехалиук здања-
који се не крсти,
тај има да клања!

Стога, српска браћо,
ваша воља чарста,
уместо пет крака-
нек стисне три прста.

Није Синан паша
сачувао нам главе,
него је то дело
Светитеља Саве.

1881

1996

**СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

ЖЕЛИ ВАМ

**СРЕЋАН БОЖИЋ
И НОВУ 1997. ГОДИНУ**

МИР БОЖИЈИ ХРИСТОС СЕ РОДИ